

اقتصاد مقاومتی؛ حاشیه‌نشین برجام

در حالی که رهبر معظم انقلاب بارها بر اجرای اقتصاد مقاومتی تاکید کرده‌اند و کارشناسان هم راه خروج از رکود و رشد اقتصاد پایدار را اجرای این نظریه می‌دانند، اما همچنان شاهد بی‌توجهی از سوی برخی مسئولان دولتی در این بخش هستیم.

جام‌جم در گفت‌وگو با کارشناسان بررسی می‌کند اقتصاد مقاومتی؛ حاشیه‌نشین برجام

در حالی که رهبر معظم انقلاب بارها بر اجرای اقتصاد مقاومتی تاکید کرده‌اند و کارشناسان هم راه خروج از رکود و رشد اقتصاد پایدار را اجرای این نظریه می‌دانند، اما همچنان شاهد بی‌توجهی از سوی برخی مسئولان دولتی در این بخش هستیم.

به گزارش جام‌جم، برخی مقامات دولتی رشد اقتصادی کشور را معطوف به رفع تحریم‌ها و اجرای برجام می‌دانند در حالی که رهبر معظم انقلاب بارها تاکید کرده‌اند باید با استفاده از توان داخلی کشور ساخته شود.

به نتیجه رسیدن مذاکرات هسته‌ای و همچنین لغو تحریم‌ها دستاوردی مهم تلقی می‌شود، اما این‌که برخی منتظر اجرای برجام برای رفع مشکلات اقتصادی هستند، کاری قابل تامل است. غربی‌ها در طول زمان ثابت کردند که شریک خوبی برای کشور ما نیستند و هر لحظه ممکن است به بهانه‌های مختلف اجرای برجام و رفع تحریم‌ها را زیرسوال ببرند و از اجرای آن شانه خالی کنند و در آن صورت است که همه امیدهای کشور ناامید شده و باید به سمت و سوی دیگری حرکت کرد.

اما اظهارات برخی مقامات دولتی نشان می‌دهد که آنها امیدوارند با استفاده از رفع تحریم‌ها اقتصاد ایران به سمت بهبود حرکت کند و بیشتر این مقامات روی این موضوع اتفاق نظر دارند؛ سوال اینجاست که اگر اقتصاد مقاومتی مورد تأیید مسئولان دولتی است چرا نسبت به اجرای آن تعلل کرده و کارهای روزمره خود را به نام اقتصاد مقاومتی تمام می‌کنند.

برنامه اجرای اقتصاد مقاومتی دسته‌بندی شود

همچنین دکتر مهدی صادقی شاهدانی کارشناس اقتصادی به جام‌جم گفت: دولت باید اجرای اقتصاد مقاومتی را در سه دوره زمانی کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت مدنظر داشته باشد. برخی برنامه‌های سیاست اقتصاد مقاومتی در زمان کوتاه انجام‌پذیر است و برخی دیگر در میان‌مدت عملی خواهد شد و تعدادی از برنامه‌ها نیازمند زمان زیادی است، اما باید همه اینها دسته‌بندی و اجرا شود.

صادقی‌شاهدانی:

به روز نبودن ساختار دولتی مانعی بزرگ برای اجرای سیاست اقتصاد مقاومتی است

وی افزود: متأسفانه اکنون شاهد از دست رفتن زمان برای اجرای اقتصاد مقاومتی هستیم و همین نکته یعنی زمانبر بودن موضوع باعث شده تا برخی مسئولان برای جلوگیری از اتلاف زمان بیشتر به نتایج برجام تمرکز کرده و بدون در نظر گرفتن سیاست اقتصاد مقاومتی مشغول برنامه‌ریزی هستند یا این‌که کمتر به آن توجه داشته‌اند. به عنوان مثال هنگامی که موضوع رفع تحریم‌ها در برجام عملی شود بسیاری از دغدغه‌های دولت مثل سرمایه‌گذاری‌های خارجی و انتقال فناوری شکل گرفته و

بسیاری از معضلات فعلی برطرف می‌شود.

رئیس دانشکده علوم اقتصادی دانشگاه امام صادق(ع) اظهار کرد: یکی دیگر از ضعف‌ها را می‌توان در نبود زیرساخت‌های مناسب در خود دولت دانست به این صورت که مسئولان دولتی مجموعه‌ها و دستگاه‌های مربوط را حائز شرایط سیاست‌های اقتصاد مقاومتی نمی‌دانند و اگر بخواهند با این ساختار، سیاست‌های اقتصاد مقاومتی را اجرایی کنند باید نیروی انسانی کارکشته و کارآزموده را در اختیار داشته باشند، اما امروز ساختار موجود را ساختاری غیرقابل استفاده در این امر می‌دانند. این در حالی است که به‌روز نبودن ساختار دولتی امروز نه از نظر دولت بلکه از نظر تمام کارشناسان مانعی بزرگ برای اجرای این سیاست شناخته شده است، بنابراین کار برای مسئولان و سیاستگذاران دولتی بسیار سخت است که بخواهند در راستای اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی گام بردارند.

صادق‌شاهدانی افزود: به‌طور کلی با در نظر گرفتن شرایط ارائه شده، مشکلات دولت برای اجرایی کردن سیاست اقتصاد مقاومتی این‌گونه عنوان خواهد شد که دولت چند عامل را باید در نظر بگیرد. ابتدا این است که زمان زیادی برای آن نیاز دارد، از سوی دیگر ساختار دولتی بازسازی کامل می‌طلبد و نیروی انسانی دچال تحول شود و همچنین دانش فنی و توان برنامه‌ریزی فعالیت دقیق می‌خواهد که همه موارد مذکور باعث شده دولت فعلاً اولویت اجرای سیاست اقتصاد مقاومتی را تا حدودی نادیده بگیرد به این دلیل که امکانات مناسبی در اختیار ندارد.

این کارشناس اقتصادی تصریح کرد: حال در این شرایط برجام یک نسخه آماده و بدون هزینه برای دولت است که می‌تواند بدون مشکلات یاد شده به دولت کمک رسانده و آن را اجرایی کند.

وی گفت: هر چند نباید فراموش کنیم حالت دومی در این زمینه وجود دارد که داروی یادشده یا همان نسخه برجام به خودی خود موجود نیست و یک متخصص باید این دارو را برای دولت تهیه کند که این شرایط نیز نیازمند زمان است و اکنون دوباره دولت برای تهیه آن زمان در اختیار ندارد و باید به‌سرعت راه‌حلی در نظر بگیرد.

گره مشکلات اقتصادی با توان داخلی باز می‌شود

در همین حال، دکتر بهمن آرمان کارشناس اقتصادی به جام‌جم گفت: تکیه اقتصاد مقاومتی عمدتاً روی افزایش سرمایه‌گذاری و تولید داخل است، اما این مسأله از چشم مسئولان کشور مغفول مانده و مورد استفاده قرار نمی‌گیرد، در حالی که مشکلات اقتصادی با بهره بردن از توان داخلی و رشد تولید حل خواهد شد.

آرمان:

اقتصاد مقاومتی در قالب یک بسته آماده تحویل دولت شده و زحمت تدوین و نقشه راه از دوشش برداشته شده است

وی افزود: همه صحبت‌های مسئولان بر این پایه استوار است که پس از لغو تحریم‌ها سرمایه‌گذاری‌های خارجی در ایران اتفاق خواهد افتاد و اوضاع و احوال اقتصاد ایران خوب خواهد شد، در حالی که کشور باید با توان داخلی و استفاده از دانش فنی روز دنیا ساخته شود.

استاد دانشگاه علامه طباطبایی اضافه کرد: در سال‌های نه‌چندان دور کشور توسط توان داخلی اداره می‌شد البته در آن زمان تحریم‌ها به این شدت علیه ایران نبود، اما از سوی دیگر سرمایه‌گذاری خارجی هم در کشور قدرتی نداشت ولی اکنون همه چشم‌ها برای حل مشکلات اقتصاد ایران به سرمایه‌گذاری خارجی دوخته شده که با اعمال مجدد تحریم‌ها ممکن است دوباره ایران با این معضل روبه‌رو شود. در این شرایط بهترین راه اجرای اقتصاد مقاومتی است.

این اقتصاددان افزود: وقتی می‌گوییم اقتصاد مقاومتی به این معنا نیست که قرار است کار بزرگی انجام دهیم بلکه همان مجموعه کارهایی که باید در طول این سال‌ها در اقتصاد کشور حاکم می‌شد و از چشم دولت‌ها دور مانده بود در قالب یک بسته آماده تحویل شده که فقط اجرای آن برای دولت باقی‌مانده و همه راه‌های تدوین برنامه و چگونگی از دوش آنها برداشته شده است.

آرمان تصریح کرد: چندی پیش قیمت نفت کاهش پیدا کرد و اقتصاد ایران با مشکلات فراوانی روبه‌رو شد اما سوال اینجاست که اگر همان قانون خصوصی‌سازی به‌طور واقعی انجام شده بود باز هم این مشکلات دیده می‌شد. در نتیجه دولت باید در اجرای اقتصاد مقاومتی اهتمام بیشتری به خرج دهد و همه توان خود را معطوف به رفع تحریم‌ها نکند.

اقتصاد مقاومتی بهترین داروی درمان است

در همین حال، دکتر بهنام ملکی کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با جام‌جم اظهار کرد: هر اقتصاددانی با مطالعه مفاد اقتصاد مقاومتی در می‌یابد که اجرای این سیاست بهترین دارو برای درمان اقتصاد ایران است، از این رو دولت نباید اجرای برنامه‌های خود را به پس از رفع تحریم‌ها موکول کند و باید تمام تلاش خود را برای اجرای آن به‌کار گیرد.

وی افزود: سیاست اقتصاد مقاومتی به این معناست که کشور در مقابل حمله‌های اقتصادی دشمن مانند تحریم‌ها ایمن می‌شود و باید اجرای این سیاست در اولویت اقدامات دولت‌ها قرار بگیرد. این کارشناس اقتصادی اضافه کرد: یکی دیگر از فواید اقتصاد مقاومتی این است که از رانت جلوگیری می‌شود و کشور توسط بخش خصوصی توانمند اداره خواهد شد که همین موضوع به پیشرفت اقتصادی کشور کمک خواهد کرد.

استراتژی تولید داشته باشیم

ملکی تصریح کرد: برای این‌که بتوانیم تولید رقابت‌پذیر داشته باشیم باید استراتژی تولید در اولویت قرار بگیرد، در حالی که اکنون شاهد تولید آشفته و غیرمتمرکز و بی‌برنامه در کشور هستیم و همین موضوع باعث شده تا به عمیق شدن رکود دامن زده شود.

وی ادامه داد: تصور دولتمردان این است که با افزایش فروش نفت و مواد خام معدنی می‌توان اقتصاد را بهبود بخشید در حالی‌که با فروش محصولات خام نباید کشور را اداره کرد بلکه باید برنامه‌ریزی برای ارزش افزوده این کالاها تدوین شود و ایران در بین کشورهای جهان به عنوان صادرکننده محصول نهایی شناخته شود نه صادرکننده محصولات خام.

این کارشناس اقتصادی اظهار کرد: پرسش اصلی اینجاست که اگر نفت تمام شود آن موقع باید چه کار کرد؟ ما باید برای آن زمان هم برنامه‌ریزی داشته باشیم و اقتصاد مقاومتی بهترین برنامه برای توانمند شدن کشور در مقابل این خطرات است. اجرای اقتصاد مقاومتی به این معنا نیست که ما بخواهیم محصولات حاضر در کشورهای دیگر را دوباره اختراع کنیم بلکه باید از آنها برای پیشبرد اهداف کشور استفاده و راه را برای اجرای این سیاست کارشناسی کوتاه کرد.

تاکیدات رهبر انقلاب درباره اقتصاد مقاومتی

رهبر معظم انقلاب در 29 مهر ماه امسال خطاب به حسن روحانی رئیس‌جمهور در نامه‌ای فرمودند: همان‌طور که در جلسات متعدد به آن جناب و دیگر مسئولان دولتی یادآور شده و در جلسات عمومی به مردم عزیزمان گوشزد کرده‌ام، رفع تحریم‌ها هر چند از باب رفع ظلم و احقاق حقوق ملت ایران کار لازمی است، لیکن گشایش اقتصادی و بهبود معیشت و رفع معضلات کنونی جز با جدی گرفتن و پیگیری همه‌جانبه اقتصاد مقاومتی میسر نخواهد شد. امید است مراقبت شود که این مقصود با جدیت تمام دنبال شود و به‌خصوص به تقویت تولید ملی توجه ویژه صورت گیرد و نیز مراقبت فرمایید که وضعیت پس از برداشته شدن تحریم‌ها، به واردات بی‌رویه نینجامد و به‌خصوص از وارد کردن هرگونه مواد مصرفی از آمریکا جدا پرهیز شود.

محمدحسین علی‌اکبری

اقتصاد